

Købmændenes "top ti" til fremme af den grønne dagsorden

De Samvirkende Købmænd og købmændenes bagland i form af Dagrofa og Reitan Distribution ønsker at fremme den grønne dagsorden. Samarbejde, samarbejde og atter samarbejde er nøgleordene, hvis initiativer skal rykke i forhold til bæredygtighed, klima, miljø og genanvendelse – og i øvrigt være økonomisk rentable. Vi opfordrer derfor til et samarbejde, hvor flest mulige i dansk dagligvarehandel sammen tager skridt i den rigtige retning, og myndighederne til at se pragmatisk på samarbejde mellem parterne, når det sker i "en højere sags tjeneste" i lighed med, hvad vi ser i andre EU-lande.

For DSK er "Køb lokalt" i den grad en del af vores DNA. Det lokale butiksliv skaber sammenhængskraft i lokalsamfundet, beskæftigelse, uddannelsesmuligheder, er en del af selvstændighedskulturen og mere til. F.eks. tager du også hensyn til klima og miljø, når du handler lokalt, hvilket understreger købmændenes naturlige engagement for en grøn dagsorden.

1. Madspild – administrative byrder lempes, og aktiviteter samles

Det foreslås, at de varer, en butik donerer til velgørende organisationer, kan tilbagekaldes på samme måde, som det sker over for almindelige forbrugere. Det vil sige, at informationen f.eks. kan ske via en pressemeddelelse og på fvst.dk. Ligeledes bør væresteder mv. defineres som en anden virksomhedstype (end detail), så butikker, der donerer til f.eks. et værested, ikke omfattes af 1/3 reglen. 1/3 reglen regulerer, hvor stor andel af butikkens animalske fødevarer, der må leveres til andre detailvirksomheder f.eks. væresteder.

Det bør også sikres, som der lægges op til fra regeringens side, at butikker ikke pålægges at betale fuld moms af de varer, man donerer væk til forbrugere, når det drejer sig om datokritiske fødevarer eller andre varer, som udgør "overskudsvarer", dvs. varer, som virksomheden normalt vil skulle destruere, og hvorved varerne udgør en negativ værdi for virksomheden. Det kan f.eks. være varer med stærkt beskadiget emballage.

Aktiviteterne på madspildsområdet er mange. Med henblik på den mest effektive ressourceudnyttelse foreslår DSK, at aktiviteterne samles i Tænketank om forebyggelse af madspild og fødevarer, hvor det bl.a. skal dokumenteres, hvor stort madspildet er, og hvor det lettest kan reduceres.

2. Ensretning af kommunernes krav til affaldssortering

Landets 98 kommuner har en udstrakt grad af selvbestemmelse. Hvis vi i Danmark skal kunne genanvende f.eks. plastik, skal producenterne kunne mærke emballagerne med gode råd om sortering, og forskellene mellem kommunerne skal fjernes eller minimeres. Netop standardiseret sortering og indsamling af plastikaffald var et af en lang række elementer i VLAK-regeringens plasthandlingsplan. DSK ser frem til, at den socialdemokratiske regering gennemfører disse forslag.

3. Opgør med de pantfrie dåser fra de tyske grænsebutikker

Danske forbrugere henter anslået mellem 600.000.000 og 800.000.000 øl og sodavand årligt i de tyske grænsehandelsbutikker. På trods af at der i både Danmark og Tyskland er krav om pant på øl og sodavand, sælger grænsehandelsbutikkerne fortsat disse varer uden pant. Miljø- og klimamæssigt udgør de mange "grænse-dåser" en betydelig belastning. Forbrugeren har markant mere kørsel til de tyske grænsebutikker end til lokale danske dagligvarebutikker. Naturen belastes af de mange pantfrie dåser, der smides i naturen, da pantfrie dåser hverken indsamles eller genanvendes på linje med emballager omfattet af pant- og retursystemet.

4. Øget brug af pant og lokale genbrugsstationer

Pantsystemer foreslås ofte anvendt som et effektivt middel til at sikre høje niveauer for genanvendelse og mindske mængden af henkastet affald.

DSK er enig i, at pant kan være effektivt. DSK mener dog ikke, at kommende udvidelser af pant- og retursystemet nødvendigvis skal involvere dagligvarebutikkerne. Det nuværende pant- og retursystem er effektivt, fordi kunden kan aflevere alt i et automat-hul uden hygiejneproblem for butikken. Butikker

skal af både praktiske og hygiejniske årsager ikke i større udstrækning gøres til indsamlingscentraler for affald. Der er gode muligheder for øget genanvendelse, hvis man i stedet bruger de mange lokale genbrugsstationer, der netop er skabt til at håndtere genbrug og genanvendelse. Pant bør indtænkes i implementeringen af reglerne om øget producentansvar.

5. Plastikstrategi skal implementeres

DSK støtter initiativerne i plasthandlingsplanen med forbud mod tynde plastbæreposer, forbud imod gratis bæreposer, dansk opbakning til EU's engangsplastik-direktiv, målsætningen om halvering af danskernes bæreposeforbrug inden 2023 samt bedre og mere ens sortering af plastikaffald. Vi i dagligvarehandelen bør således fremme et mere ensartet materialevalg til emballager og dermed fremme genanvendelsesmulighederne.

6. Fjernelse af afgiften på overskudsvarme

I energiforliget, blev partierne enige om at fjerne en afgift på overskudsvarme, så det bedre kan svare sig for virksomheder – herunder dagligvarehandelen - at udnytte overskudsvarme. DSK ser frem til en omlægning af afgiften på overskudsvarme, så det bliver attraktivt for f.eks. dagligvarebutikker at udnytte overskudsvarme.

7. Tilskud til/forøgede afskrivningsmuligheder for energireducerende tiltag

Formålet med statens energipulje er at motivere alle, der går med tanker om at energirenovere, til at gøre noget ved det. Private, landbrug, erhverv eller alle andre, der udfører energibesparende tiltag med langsigtet energireduktion, vil være berettiget til et CO2 tilskud, når man er med til at nedsætte det samlede CO2 udslip i Danmark. Ordningen kendes derfor også under navnet CO2 tilskuddet. DSK anbefaler, at disse støtteordninger får et serviceeftersyn, da kendskabet til diverse støtteordninger formentlig er så begrænset, at potentialet – flere energireducerende tiltag – bør være betragteligt større end i dag.

8. Klimamærkning/øget bevidsthed om klimapåvirkning

VLAk-regeringen erkendte, at regeringens udspil om generel klimamærkning ikke kunne samle tilstrækkelig opbakning. DSK er ikke tilhænger af et generelt klimamærke, men finder at der er andre og bedre veje til øget bevidsthed om varernes klimapåvirkning. DSK støtter derfor fælles informationskampagner, der gør det lettere at træffe klimabevidste valg. En mulighed er også "klima-apps" efter forbillede fra en svensk app, hvor kunderne kan gennemgå hvert enkelt køb og beregne de enkelte produkters CO2 påvirkning. På den måde kan kunderne nemt erstatte de varer, der belaster klimaet mest ved f.eks. at erstatte oksekød med kyllingekød – eller endnu mere klimavenligt med grønne alternativer.

9. Transport med øget elektrificering

Elektrificeringen af lastbiltransport er ikke nået nær så langt som personbilerne, men her er gas, og på længere sigt el, et godt alternativ. Der mangler dog anlæg til at tanke miljøvenlig gas, før grossisterne kan investere endnu mere end allerede sket i gasdrevne – og på længere sigt også el-lastbiler. Øget brug af el-lastbiler vil samtidig kunne sænke støjgener fra den tunge kørsel.

10. Nedsat moms på sundere fødevarer

Animalske fødevarer (f.eks. kød) er generelt set de fødevarer, som giver det største klimaaftryk, mens de laveste klimaaftryk kommer fra de vegetabiliske fødevarer. Ved at følge kostrådene vil danskerne spise varieret og ikke for meget. Konkret vil danskere bl.a. spise mere plantebaseret og få en mindre mængde (især rødt) kød samt få mindre mængder af de søde sager og alkohol. Alle andre EU-lande har differentieret moms, og ingen andre EU-lande pålægger deres fulde sortiment af fødevarer landets almindelige momssats. Tiden er kommet til, at vi også i Danmark gør os erfaringer med lavere moms på fødevarer. DSK foreslår, at der som minimum indføres en nedsat momssats for frugt og grønt og/eller Nøglehulsmærkede varer.